

Danner af Danmark

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 393

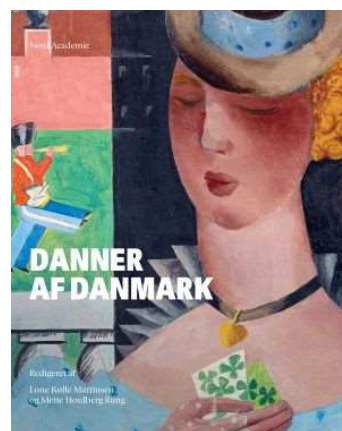
Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Lone Kølle Martinsen og Mette Houlberg Rung (red.)

Danner af Danmark. Frihed, fremtid og folkestyre

Nord Academic. 368 sider. 349,95 kr.

Udkommer 5. juni 2025

Af *Jytte Kjær Schou*

En yderst interessant og fagligt velfunderet antologi, der kaster nyt lys over den kontroversielle og myteomspundne grevinde Danner.

Antologien er et resultat af et forskningsprojekt, der også har udmøntet sig i en anmelderrost særudstilling på Frederiksborg. Nationalhistorisk Museum. Bidragsyderne er 15 forskere og en enkelt kunstner. Antologien indeholder ny viden fra inden- og udenlandske kilder, belyser mennesket og myten fra mange vinkler, og viser hvordan grevinde Danner på flere måder fremstår som en moderne selvstændig kvinde, der har inspireret forskellige bevægelser i eftertiden som arbejderbevægelsen og kvindebevægelsen. Antologien er utroligt indbydende med et hav af relevante illustrationer. Den udkommer meget apropos på årsdagen for Frederik 7.'s underskrivelse af Junigrundloven.

Louise Rasmussens historie er en sand Askepothistorie om det fattige illegitime barn, der ender med at blive kongens hustru, ganske vist til venstre hånd. Antologien beskriver hendes liv med to mænd. Carl Berling, som hun elskede og fik et barn med, men som ikke ville gifte sig under sin stand, og den senere kong Frederik 7., som elskede hende, og som hun valgte at knytte sig til. Frederik var uegnet som konge, vankelmodig og drikfældig, men med den trofaste Louise ved sin side som en moderfigur og en omsorgsperson, klarede han sig. Desuden var hun hans nærmeste rådgiver sammen med Carl Berling, og det gav hende politisk indflydelse. De tre ungdomsvenner holdt sammen hele livet. En besynderlig trekant, der så ud til at have fungeret.

Louise beskrives som en mønsterbryder, stærk og selvstændig, begavet og belæst. Man får et indtryk af hende som en dygtig erhvervsdrivende og netværker med en eksklusiv modebutik. Da forretningen ikke var rentabel længere, lagde hun planer om at blive gift med kongen. Det lykkedes hende som bekendt, og hun så ægteskabet som sin livsopgave. Hun er et glimrende eksempel på, at der bag enhver betydningsfuld mand, står en kvinde. Det fremgår, at hun vitterlig havde en god indflydelse på kongen, og hendes politiske betydning vurderes til at være større, end hidtil antaget.

Ægteskabet satte gang i en hadefuld smædekampagne fra eliten i København, som fortsatte, selv om kongen satte alt ind på at få sin hustru anerkendt i de højeste kredse. Parret fortrak i perioder til Frederiksborg Slot og senere til Jægerspris Slot, som grevinde Danner satte sit præg på. Her omgikkes de borgerstanden, der bød grevinden velkommen. Det gjorde man også ude i landet, ligesom Bondevennerne blev en støtte for parret. Blandt menigmand var grevinden populær som en kvinde af folket, ikke mindst da hun viste sit sociale engagement ved at testamentere sin store formue til to stiftelser for fattige piger og fattige kvinder fra arbejderklassen. Stiftelser, der eksisterer endnu, omend i en lidt anden form.

På baggrund af politiske bevægelser i Danmark og Europa blev en dybtgående ændring i statsforfatningen nødvendig, og enevælden blev afskaffet. 5. juni 1849 underskrev kongen en ret vidtgående grundlov, og bag kongen stod grevinde Danner og Berling. Ikke mindst pga. Junigrundloven beskrives Frederik som en folkekær konge, og grevinden gjorde sit bedste for at holde ham fast på grundloven, som visse politiske kredse gerne ville udvande.

Kongens regeringstid beskrives som ret kaotisk med ikke mindre end 13 skiftende regeringer med forskellige politiske dagsordener. Den politiske situation var speget og arvefølgen problematisk. Kongen hældede lidt til skandinavismen, fordi han ikke havde noget imod at lade den svenske konge efterfølge sig, hvis ikke det lige var for helstatsproblematikken. Mens den politisk uskoledede konge vaklede mellem forskellige standpunkter påvirket af sine forskellige rådgivere, fremstår grevinde Danner som en langt bedre politiker, hvilket bl.a. fremgår af den svenske konges breve.

Tidens skiftende syn på grevinde Danner afspejler sig bl.a. i kunsten, og antologien kommer med flere eksempler på, hvordan hun f.eks. er fremstillet i litteraturen og i billedkunsten. Det afsluttende kapitel beskriver den bronzestatue af hende, der blev indviet i 2024. Gennem sine mange billedelementer afspejler den både grevindens liv, og den betydning, hun har haft for kvindeliv i eftertiden.

Det sidste ord er ikke sagt om grevinde Danner, men med denne antologi er man godt klædt på til at forstå hende som en central figur i danmarkshistorien. At antologien er forskningsbaseret ses af de mange noter bagest og den fyldige liste over litteratur og kilder. Det skal ikke afholde nogen fra at læse bogen, for den er ikke vanskelig tilgængelig.

[HlStorie-online.dk, den 4. juni 2025]

SE RELATEREDE ARTIKLER

DE STRIDBARE DANSKERE

KAMPEN OM KØBENHAVN

GREVINDEN